

Zbigniew Bartkowiak

Wspomnienie o Jerzym Lewandowskim (18 VI 1957- 20 XII 1998)

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny 2/7, 157-159

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Zbigniew Bartkowiak
Poznań

Wspomnienie o Jerzym Lewandowskim (18 VI 1957 – 20 XII 1998)

Nie byłem przygotowany na tę wiadomość. Niestety, okazała się prawdziwa – Jurek nie żyje, zginął w wypadku samochodowym. A więc zginął, jak żył – szybko. I tylko powtarzające się pytanie: *Czy słowa Jakiego życie, taka śmierć* w taki właśnie sposób nabierają treści?

Urodził się w Gorzowie Wielkopolskim. Należał do pokolenia,

które na Ziemiach Odzyskanych czuło się już „na swoim” – On już był stąd. W Gorzowie ukończył liceum (1976), w Szczecinie Politechnikę – Wydział Ekonomiczny (1981). Jego pierwsze miejsce pracy to Wojewódzki Dom Kultury w Gorzowie Wlkp. Po krótkiej pracy w paru następnych miejscach zakłada ze współnikiem Zakład Konfekcji „Lewjar” (1989) z siedzibą w Gorzowie Wielkopolskim. Jednak prawdziwy rozwój firmy nastąpił po jej przeniesieniu do Strzelec Krajeńskich (1993). Tam

wkrótce uplasował się w piątce największych zakładów pracy. Żonaty z Danutą Szeliga, pozostawił syna Adama (ur. 1994).

Poznaliśmy się z Jurkiem kilkanaście lat temu. Czas zatarł, kiedy dokładnie to było, z pewnością w pierwszej połowie lat 80., a to dzięki naszej wspólnej pasji – numizmatyce. Tej pasji poświęcał najwięcej wolnego czasu. Interesował się przede wszystkim numizmatyką polską. Zbierał banknoty, monety polskie i państw ościennych. Z radością włączał do zbioru numizmaty dotyczące historii regionalnej. Szczególnie

mocno zainteresowała Go przeszłość Ziemi Lubuskiej i to nie tylko najstarsze jej dzieje z początków państwowości polskiej, ale i te pod panowaniem pruskim i niemieckim. Jego zainteresowania historią regionu sprawiły, że został członkiem Towarzystwa Przyjaciół Archiwum i Pamiątek Przeszłości w Gorzowie Wielkopolskim (1998 r.).

Wcześniej, 5 XI 1975 r., wstąpił do Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego, gdzie już wkrótce powierzono Mu funkcję sekretarza w Zarządzie Oddziału. Prezesem Oddziału PTAiN w Gorzowie Wielkopolskim został w kwietniu 1987 r., a 11 V 1991 r. został członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego, gdzie przyjął obowiązki z-cy skarbnika; obydwie te funkcje pełnił aż do śmierci.

Numizmatykiem był bardzo aktywnym. Chętnie dzielił się z innymi swoimi osiągnięciami poprzez prelekcje i pokazy numizmatyczne, które wygłaszał i organizował zarówno dla członków Oddziału PTN w Gorzowie, jak i wystawy, na których prezentował swoje zbiory monet i medali szerszej publiczności. W Muzeum Okręgowym w Gorzowie Wlkp. był organizatorem wystaw (na których prezentował także swoje zbiory): *Ordery i odznaczenia polskie* (1991), *Medale i monety Watykanu* (1992), *Pieniądz zastępczy* (1993), *Monety i medale papieskie* (1997), *Wizerunki książąt i królów polskich* (1998), *Pieniądz zastępczy Gorzowa Wielkopolskiego i województwa 1914–1945* (w przygotowaniu)*.

Jego bogaty zbiór medali uzupełniły niedawno te, których był pomysłodawcą, współautorem i – jako prezes Oddziału PTN w Gorzowie Wielkopolskim – wydawcą. Medale upamiętniające pobyt Ojca Świętego Jana Pawła II w Gorzowie Wielkopolskim podczas V pielgrzymki do Ojczyzny (1997) pozostaną jej trwałą pamiątką; tym bardziej że w tym czasie nie wydawano już medali masowo. Ponadto medaliony tych medali zostały umieszczone na tablicach pamiątkowych w katedrze gorzowskiej i kościele parafialnym p.w. Pięciu Braci Męczenników Międzyrzeckich w Gorzowie Wlkp.

Odnaczony przez Ministra Kultury i Sztuki odznaką *Zasłużony Działacz Kultury*, a przez Zarząd Główny PTN *Złotą Odznaką Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego*.

Zdażył opublikować notkę o wydanych medalach (*Pamiątkowe medale z okazji pielgrzymki Jana Pawła II do Polski*, „Biuletyn Numizmatyczny”, R. 1997, nr 3 (307), s. 58). Nie zobaczył swojej pracy o pieniądzu

---

* Wystawa odbyła się już po śmierci we wrześniu 1999 r. w gorzowskim Muzeum. Wówczas ukazała się drukiem także monografia pieniądza zastępczego regionu pod tym samym tytułem (red.).

zastępczym województwa gorzowskiego, opartej przede wszystkim na własnych zbiorach (*Pieniądz zastępczy Gorzowa Wielkopolskiego i województwa 1914-1945*. Poznań 1999). A przecież miał jeszcze tyle planów na przyszłość.

Będzie mi brakowało kolekcjonerskich wymian, wzajemnego uzupełniania księgozbioru i snucia planów na przyszłość. Zapisał się w mojej pamięci konsekwencją w dążeniu do celu i życzliwością dla innych. Dzień 28 grudnia 1998 r., kiedy to żegnaliśmy Go na cmentarzu parafialnym w Strzelcach Krajeńskich, był wyjątkowo ciepły, prawie wiosenny. Słońce świeciło i zachęcało do życia...